

Nr 264

Av herr **Gustafsson** i Borås **m. fl.**, *angående tillämpningen av bestämmelserna om beslag å och förverkande av spritdrycker, m. m.*

I militieombudsmannens ämbetsberättelse, avgiven vid riksdagen 1957, finns å sidan 44 punkt 9 en fråga om tillämpning av bestämmelserna om beslag å och förverkande av spritdrycker m. m. då krigsman gjort sig skyldig till onykterhet i tjänsten.

Ärendets rättsliga behandling ger vid handen att skilda meningar kan göra sig gällande i fråga om gällande lags tolkning och tillämpning. En överfurir vid Göta artilleriregemente blev dömd för tjänstefel och onykterhet i tjänsten, och hans innehav av spritvaror togs i beslag och förklarades förverkat till kronan. Det råder ovisshet om huruvida detta förfaringsätt står i full överensstämmelse med lagens ordalydelse.

I JO:s inspektionsprotokoll hänvisas till 25 kap. 4 § och 26 kap. 14 § strafflagen samt hurusom enligt 1 § i förenämnda lag, därest spritdrycker eller vin eller rusgivande ersättningsmedel påträffas hos person, som av polisman beträdes med fylleri, egendomen skall av polismannen tagas i beslag. Av 3 § i lagen framgår att egendom som tagits i beslag skall dömas förverkad, därest talan om ansvar väckes och den åtalade befinnes ha begått brottet och inga särskilda omständigheter föranleder annat beslut.

I ett cirkulär, som utkom den 19 november 1948, utsäges att behörighet att verkställa beslag enligt gällande lag tillkommer, förutom civil polisman, även militär personal som har att ingripa då krigsman beträdes med respektive dömes för fylleri. Det är dock uppenbart att nyanserna mellan »onykterhet i tjänsten» och »fylleri» ibland är synnerligen svåra att fastslå. Vederbörande kan beträdas med och dömas för onykterhet i tjänsten under sådana omständigheter att ansvar för fylleri i och för sig kunnat ådömas. Straffbestämmelsen (26 kap. 14 §) om onykterhet i tjänsten är ett specialstadgande, men ett uppträdande som måste betraktas som onykterhet i tjänst kan dock icke dessutom medföra ansvar för fylleri. Onykterhet i tjänst är med andra ord ej ett indicium som presumerar till beslagtagande och förverkande av spritinhav enligt lagen.

Den förut omnämnda överfuriren dömdes jämlikt 25 kap. 4 § och 26 kap. 14 § strafflagen för tjänstefel och onykterhet i tjänsten och hans spritinhav förklarades förverkat. Militäråklagaren hade den uppfattningen att

spritdryckerna under alla förhållanden skulle förklaras förverkade, en åsikt som synes ha delats av rådhusrätten. Den åtalade erkände även vid förundersökningen att han varit berusad i så hög grad, att han väl uppfyllt rekvisiten för fylleri. Enligt lagens ordalydelse framgår dock tydligt att beslaget av sprit innehavet icke hade formellt berättigande, enär rätten, som dömde på »onykterhet i tjänst», av förbiseende inte i domskälen angav att den felandes berusningsgrad uppfyllde rekvisiten för fylleri. Det torde vara angeläget att ett sådant förtydligande göres av cirkuläret den 10 november 1948 att även militär personal, som har att verkställa beslag och besluta om förverkandepåföljd och väl i allmänhet saknar större juridisk insikt, icke missförstår cirkuläret. En enkel terminologisk översyn torde kunna vara nog. I ärendet avgivna yttranden förordar samfällt en sådan översyn.

I anslutning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla att i Kungl. Maj:ts cirkulär den 19 november 1948 till polismyndigheterna samt de militära befattningshavarna, som äger bestraffningsrätt i disciplinmål, angående tillämpningen i sådana mål av lagen den 13 juni 1941 om förverkande i vissa fall av spritdrycker och vin m. m. måtte vidtagas sådan ändring att därav otvetydigt framgår att beslag och förverkande, då krigsman beträffs med onykterhet i tjänsten, icke kan äga rum med mindre den felandes berusningsgrad uppfyllt rekvisiten för fylleri.

Stockholm den 25 januari 1957

Axel Gustafsson
i Borås

Axel Landgren

Artur E. Lundqvist

Olof Johansson
